

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. július 14

Csütörtök.

XXIII. évfolyam. 56. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petitisorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyílttér sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyíltterek díja előre fizetendő.

Az izgatások ellen.

(Ü. L.) A költségvetés tárgyalásakor sok érdekes beszéd hangzott el, a mik közül figyelmet keltő volt, a Victorisz Miklós tót nemzetiségi képviselő beszéde is. Terjedelmes beszédében hangsúlyozta a tótok közti izgatást és terveket adott a mikénti megrendszabályozásukra. Ujat ugyan nem mondott, mert az izgatásokról mindnyájunknak van tudomása, a megrendszabályozási terveit is rég firtattuk, de az örvendetes, ha maguk a nemzetiségek egyesei is felemelik szavukat a lelketlen izgatások ellen. És abban a szólónak igaza volt, hogy ezen izgatók nem elvből agitálnak, hanem szereplési viselkedésből és különösen anyagi érdekből. Jól hajt a konyhára az izgatás. Hogy csak Erdély határai közt maradjak, a szász és oláh főkorifeusok az izgatásból pénzelik magukat. Így jutnak külföldi segélyhez, a mit propagandá üzése cím alatt kapnak, s a mely segélyezést a zsebük számára értékesítik.

Hiszen csak most történt Berlinben, hogy az Alldeutscher Verein közgyűlésén nagy hangon dicsekedtek, hogy a német eszmének fentartása, fejlesztése és erősítése céljából egy országban sem költ el ez az egyesület annyit, mint éppen Magyarországon. Szerencsére a Királyhágon-tuli németekre hatástalan az izgatás, a szászok már inkább állanak az izgatás hatása alatt, míg az oláhság jóformán egészen az izgatóik kezében vannak, a kiknek szoros összeköttetések vannak a bukaresti Ligával. A tótoknak még eddigelé elenyésző esekély töredéke van megméltelyezve, a szerbek tul zöme is hazafias érzelmű, a mit előidézett a köztük megjelenő hazafias szerb lap, mely ernyedetlenül harcol a tulzó szerb lapokkal. Meg aztán a hozzánk való simulásukhoz befolyt az is, hogy őket Szerbiából nem izgatják mint az oláhokat Romániából, és látják, hogy Horvátországban miként üldözik a szerbeket, a mi a szoros értelemben vett Magyarországon nem történik meg.

Ha már most felvetjük a kérdést, mik a teendő az izgatásokkal szemben, itt megszívlelni való tanácsokat adott Victorisz Miklós, habár, mint fennebb említém, ujakat nem tartalmaznak azok. De hát mentől többször szellőztetődik ezen „megrendszabályozási” kérdés, annál jobb, mert egyszer lesz is foganatja. Azzal azonban sokan tisztában vannak, habár ellenáramlat is van: hogy a nemzetiségi törvény revidálása ez idő szerint nem célszerű,

mert nagy visszatetszést szülne az összes nemzetiségeink közt, a mit az izgatók kizsákmányolnának. Hanem ha már ezen törvény meg van, hát mint Széll Kálmán mondta miniszterelnök korában: okosan kell kezelni! . . . Okos alkalmaztatásával kikerülhetni e törvény veszélyességét, a mit tapasztalatlanságból hozott a magyar országgyűlés 1868-ban. Nem azért mellőzendő a revízió, mintha ez visszaesést jelentene magában a liberáliszmusban! . . . Nem, mert a liberáliszmus nemcsak különböző nemzeteknél, de ugyanazon egy nemzetnél is, különböző időkben, különböző mértékben érvényesült; majd kijebbre terjesztve határait, majd beljebbre helyezte el meggyéit, miként ezt az illető nemzetnek azon időbeni szükségletei és viszonyai kívánatosnak tüntették fel, vagy legalább látszottak feltüntetni. És így ha a tapasztaltak után a nemzetiségi törvény tulzásait a kellő mértékre szorítjuk, ez semmi esetre sem jelenthet magában a liberáliszmusban visszaesést, hanem a liberáliszmus tanai követésének lehető figyelembe vételének, a törvénynek a mi mai viszonyunkhoz, szükségleteinkhez és a mi politikai végcéljainkhoz mért célszerű, és ezért észszerű, átalakítását.

De az észszerűség mégis azt tanácsolja, hogy ezen törvényt ne bolygassuk; ennek a törvénynek a bevezetésében az van: hogy az államnak összes honpolgárai az alkotmány alapelve szerint politikai tekintetben egy nemzetet képeznek — az osztatlan egységes magyar nemzetet. Ezt az elvet kell szem előtt tartania, mert különben a törvény ellentétbe jönne magának a törvénynek szellemével.

Aláírom Victorisz Miklósnak azon kijelentését, hogy a sajtószabadság és a gyülekezési jog, a mely magyar vidéken bajt nem okoz, vészthozó lehet ott, a hol az állam integritásának kárára élnek azzal vissza. Én már a 90-es évek elején sürgettem az „Erdélyi Híradó”-ban a sajtó korlátozását a nemzetiségek közt; és azt is sürgettem, hogy gyorsabb menetben történjék az izgatásokkal leszámolás; de ugyanakkor annak is hangot adtam, hogy indíttassék hazafias lap a nemzetiségi lapokkal szemben, az ők nyelvükön jelenve meg, még pedig a saját fészkekben s nem a fővárosban. Most sem térek el, a másfél tizeddel ezelőtti írt véleményemtől. Annak is adtam akkor hangot, hogy a gyülekezési jog is korlátoztassék és a román nemzeti comitő oszlattassék fel. Ez utóbbi meg is történt. Mindóg állítottam s így ebben is egy véleményen vagyok Victorisz

Miklós képviselővel, hogy ma a bíró, a közigazgatási képviselő az izgatóval szemben úgy szólván tehetetlen, mert igen ritka az az eset, hogy a mi viszonyainkhoz mérten tulliberális büntető törvénykönyvbe az agitátor annyira beleütköznék, hogy felelősségre vonható is legyen. És itt a képviselőnek igaza van, a midőn a büntető törvényünk 172. §-ának 2. kikezdését szigorítani kívánná úgy a büntetés mértékét tekintve, valamint a fogalom meghatározás tágitása tekintetében is, hogy a bíró keze utolérhesse azokat az óvatosabb bűnösöket, a kik ma büntetlenül gyűlöletet szítnak.

A nemzetiségi izgatók a lehető leggyávabbak! . . . Vérbeli születésre vezethető-e ezen tulajdonság vissza, azt nem firtatom. Annyi tény, hogy a magyar ember bátorságával egy nemzeti faj sem vetekedik. De ezen gyávasághoz hozzájárul az is, hogy az izgatókat eszmény nem heviti, csak a zseb kérdés érdekli őket, a mi kizárja a bátorságot, csak a becsapásféle teoria lebeg szemeik előtt; ide pedig nem bátorság, hanem furfang kell. Tehát mihelyt az anyagi előnyért és nyereségért való reményt szembe kell állítani a szigorú és biztos megbüntetéstől való félelemmel, kétségtelenül ez utóbbinak sulya nagyobb mértékben fog a mérlegbe esni. Valamint a román, tót stb. pénzintézetek is felügyelet alá helyezendők, mert az államellenes üzelmek valódi fészkei. Kölesön adásaikkal a függőben levő jámbor népet kezükben tartják s titkos politikai céljaikra használják fel. Már Széll Kálmán alatt volt erről szó a parlamentben, de eredménytelen nem járt a felszólalás, a volt miniszterelnök azzal védekezett: hogy ő tehetetlen a törvény hiánya folytán a nemzetiségi bankokkal szemben, hanem ajánlta a magyar társadalomnak, hogy ő is alapítson mentől több bankot. Felesleges mondanom, hogy a kérdés így megoldva nincs, mert a nemzetiségi pénzintézetek politikai üzelmei ezzel megtörve nem lesznek. Nem türhetni oly pénzintézeteket, a melyek nemcsak a gazdasági viszonyainak fejlesztésére szolgálnak, de a melyek alattomban, közvetve annak a megrontására törnek, a mely minden magyar politikusnak kell, hogy legszentebb ideálját képezze, hogy törjenek a magyar nemzeti állam kiépítésének a munkája ellen. Itt okvetlenül be kell következni egy nagymérvű ellenőrzésnek és törvényt kell létesíteni, a mely ily esetben a retorziót is megadja. Azt hiszem ez megvalósítható a kereskedelmi törvény reformjánál.

Most hatalmas lépést teszünk az iskolai reformnál, a hon lakossai érzelmeinek összhangba hozása felé; nem is rossz emberek ezek ezek a tótok, oláhok, szerbek, mint a milyen a hírok a tulzó lapjaik után, csak az igazatási fonalakat kell átmetszeni; ha ez bekövetkezik, akkor a valódi testvéri szeretet fog tanyát ütni a haza lakóinak a szívébe. A Tisza-kormánytól sokat vár a nemzet, a nemzetiségi igazgatókkal leszámlolást is méltán remélhetni.

Végezetül a társadalomra is vár szerep!... Én már „Az Erdélyi Nemzetiségek” című munkámban (a 80-as években jelent meg) adtam annak hangot, hogy a magyar földbirtokos osztály ne zárkozzék falun el a néptől. Tartson összeköttetést vele és hívja uri asztalához meg a papot, tanítót s más ily személyeket. Erdélyben teszem fel a falvakban, az egy Szeben, Brassó megye kivételével, a birtokosság magyar, vagyis a közép és nagy birtok. Szeben—Brassó megyében egyházi-városi nagyobb birtokok vannak. Én nem térek a részletezésre, ezt kimutattam a „Magyar Nemzet”-ben hat hasábon pár évvel ezelőtt, de ki a „Székely Nemzet”-ben is. Már most, ha a viszony ilyen, nem tehetne a magyar birtokos osztály hasznát hazájának, ha a falujabeli nemzetiségekkel sűrű érintkezést tartana fenn! Megnyerhetnék őket a magyar állam hű fiainak s ellensúlyozhatnák az államellenes akna munkákat. A nép vonzódik a magyar falujabeli birtokossághoz, annál inkább fél a maga fajbelijéből való nadrágos embertől; kár ezen különös természetet nem gyümölcsöztetni a magyar nemzet javára.

A magyar társadalom is vegye ki tehát a maga hivatását a nemzetiségekkel való összjobb forradási munkálatban. Az állam egymagára ezt meg nem oldja. Ide a magyar társadalom segédkezése is kell. Mindent nem lehet a kormányra hárítani. A kormány végrehajthatja a megrendszabályozást, az összesimulást azonban a magyar társadalmi akció segítheti elő.

A jövő évi költségvetés előkészítése. Lukács László pénzügyminiszter, mint a B. L. értesül, átiratot intézett valamennyi tárca miniszterhez, melyben felkéri a tárcák vezetőit, hogy a jövő évi költségvetési előirányzatot minél előbb állítsák össze, úgy hogy ez még ebben a hónapban átvethető legyen. Ez intézkedés következtében az összes miniszteriumokban most van folyamatban a költségvetési előirányzat tárgyalása, s a munkát már annyira előrehaladt, hogy a minisztertanács már augusztus hó elején tárgyalhatja a jövő évi előirányzatot, a mely így még augusztusban előzetes szentesítés végett a korona elé lesz terjeszthető.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház júli. 8-iki ülésén Perczel Dezső elnökölt.

Vlád Aurél személyes kérdésben felszólalva, vissza utasítja azt a vádat, hogy a nemzetiségek közt konkolty hint.

Az 1904. évi költségvetés általános vitája következett. Szederkényi Nándor záróbeszédében benyújtott határozati javaslatát okolja meg. Udvarý Ferenc és Molnár János színtén a zárszó jogával élnek.

Szünet után Tisza István miniszterelnök reflektált Molnár János és Apponyi Albert beszédeire, mire a Ház többsége az 1904. évi költségvetést általánosságban elfogadja.

Julius 9-én a civilistáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták.

A tárgyalás folyamán gróf Tisza István azt a kijelentést tette, hogy a civilistát nem azért kell emelni mintha arra az udvartartásnál a király személyének volna szüksége, hanem a civilista emelésére azért van szükség, hogy az udvartartásnál a magyarság kidomboríttassék.

Rákosi Viktor a civilista emelése ellen tartott beszédében egyebek között azt mondotta, hogy a Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállítása iránt tett királyi intézkedést nem szabadületi czélokra használni.

Gróf Tisza István Rákosi Viktor e kijelentésénél közbe kiáltott: Ez rágalom. Gróf Tisza István ezen közbekiáltására Rákosi Viktor helyreigazította szavait, a mire gróf Tisza István azt felelte: Akkor bocsánatot kérek.

Ezután az elnök az ülést néhány percre függesztette.

Szünet után gróf Apponyi Albert beszélt. Beszédében egyebek közt azt indítványozta, hogy a képviselőház intőzzen felterjesztést a királyhoz és abban világosítsa föl őt a nemzet kívánságairól és csak azután tárgyalják a civilistát.

K Ü L F Ö L D.

Az orosz-japán háború.

Londonból jelentik: A japánok az oroszok makacs ellentállása dacára elfoglalták Kaicsungot. Rettenetes erővel támadtak az oroszokra, a kik mintegy 700 embert vesztek.

Tokióból jelentik: Kuroki megfutamította Kaicsungnál az orosz csapatokat visszaverve 1300 lovas elkeseredett támadását és elfoglalta az erődöt.

A földmívelésügyi miniszter Háromszéken.

Tallian Béla, m. kir. földmívelésügyi miniszter július hó 16 án, szombaton reggel Sepsiszentgyörgyre érkezik s a déli vo. attal már tovább utazik. A miniszter utazásának célja, hogy közvetlenül megismerkedjék Háromszékvármegye gazdasága viszonyaival és mindazokkal az intézményekkel, a melyek a gazdasági érdekek fejlesztésére hivatják, a melyek éppen e végből létesültek, illetve tervezés alatt vannak.

A földmívelésügyi miniszter állandóan kiváló érdeklődést tanúsít a Székelyföld iránt s a székelyföldi kirendeltség útján már is számos oly intézkedést tett, a melyek a kormánynak jóindulatáról tanuszkodnak a székely viszonyok iránt.

Háromszékvármegye a fejlődés útjára tért hosszabb stagnálás után, miután azon tényezők — leg alább egy részének birtokába jutott, — a melyek nélkül tespedő helyzetéből kénytelen volt kimozdulni. Közlekedési eszközeink megteremtése volt az első teendő, hogy elhagyatottságából és a viláfgalomból való elzárkózottságából kiragadtassék. E tekintetben, noha a vívmányok még csak a kezdetleges ség jellegével bírnak, a multhoz hasonlítva: nagy előhaladást tett kétségtelenül.

Jelenleg éppen gazdasági intézmények létrehozásán fáradoznak az arra hivatottak s igazi lelkesedéssel, az ügy iránt való meleg szeretettel töltött intőző köreinket a vágy: vajha sikerülne ezeknek a nagy horderejű kérdéseknek kedvező, a közjóllétre, a gazdasági fejlődésre áldásosan kiható megoldása.

Nem szükséges annak fejtegetése, hogy a mi magunk ereje csekély és gyöngye ahoz, hogy segítség nélkül birjuk megteremteni, a mire oly feltétlenül szükségünk van a nagy versenyben való érvényesülésre. — De kétségtelen az is, hogy az államfentartás keretében oly előkelő és nélkülözhetetlen szerepre hivatott vidék, a mielő a haza keleti határain exponált Székelyföld és — par excellence — Háromszékvármegye — érdemes arra, és misszió, jánál fogva jogos igényeket is támaszthat az iránt hogy a magyar állam segítő kezet nyújtson neki, igaz és helyes törekvéseinek sikerre vitelében.

T Á R C A.

Amit a holnap hoz.

Irta: Porzó.

Lenn az utcán hideg szél süvit, itt fenn a szobában nyájas, marasztó meleg pattog. Ülünk a tűz előtt, s ahogy szítom, azon tűnődöm, mennyire tökéletlen szerszám a kályha.

Hogy nem alapult még meg a Vulkáni Hőkiaknázó Részvénytársaság, mely a föld méhének izzó tüzeit enyhe meleggé lohasztva csőrendszeren vezetné lakásunkba, mint a vizet s a gázt. A Gellérthegynek vulkáni magjával, artézi kutfejeik kőjével fűteni lehetne az egész ország városait, falvait és tanyáit, s tavaszi virulásra serkenteni a fagy alatt megridegült földet; sőt narancs-erdőt fakasztani, mirtusceserjét támasztani, ott ahol a szívós akác küzd a sivő homokkal és bocsát le egy-egy fanyargöckérszálát az amerikai jövevény, a bogárálló venyige. Csak a maga silány valójában mutatkozik ez a hívalkodó csodakorszak, midőn nem ott s nem akkor bir kedvére eresztetni esőt s szelet, hűvözt, ahol s amikor arra szükség van.

Bizony tökéletlen szerszám ez a kályha s megérdemelne, hogy a rég elfelejtett koppantó sorsára jusson. Pedig mennyi szép ének zengett a kandallóról! (Melynek minálunk kályha a neve.) Ujabban

építenek is kandallót az új ebédlőbe, hogy stilszerű legyen. Aztán beleállítják a gáz-kemencét, vagy kinevezik kandallóvá a regenerátort s ezzel a talmisággal ismét csuffá tettek egy kedves régi eredetűt.

Van amolyan légfűtés is. De ez minden meleg volta mellett hideg. Nem is annyira az egyenletes fűtés szőlította életre, mint inkább a szűkre szabott lakásunk szorított rá: kályha ne fogja el a helyet a kondignációs tea-asztal, vagy ama bálvány elől, melynek neve buffet. (Magyarul kredenc.)

Ebben a pillanatban valami megprezentti az elmém. Az a kicsi démon, amely önnagunkkal vesejt össze bennünket: az ellentmondás. Hogy mit is kívánom én mindezeket a dolgokat? Megváltotta-e a küzdő embert a gőz, a gáz, a villam? A tudomány magasára emelkedett higiéné nem győzi számon tartani az ezerféle bacillust, mely azóta ficánkol csak igazában s mételezi meg milliók vérért, amióta fölfedezték. Mert hogy soha azelőtt nem volt annyi nyavalya a világban, mint a mióta felismertük a gerjesztőt. Sivatag oroszán, dzsungel tigrise, a Brazília ősröngeteinek forró zombékjaiból kinyiláló vipera nem irtott ki annyi embert, mint az a parányiság, amelyből százezer tér el akkora helyen, mint a mekkora az én bajuszom szálának az átmetszete.

Gőz-daru és kimarjult váll. Villamos vasut s a fáradság miatt sajgó láb. S még egy esomó ilyen ellentét. S valamennyi meghazudtolja annak bizonyos haladásnak u. n. áldásait. Sem Edison, sem Cuorie meg nem váltották az emberiséget. Mért is

hal meg éhen ugyan-egy pillanatban épp annyi ember mint amennyi megzabál? Miért hogy ma még sűrűbben, mint azelőtt: akkor ül asztalhoz a tisztá erkölcs, midőn a bűn már okádott.

S mindezt a fonákságot betetőzi a nekiszabadult asszony, aki abban keresi az igazságát, hogy elrugja magától a női voltát s beáll a férfi-ember vetélytársának, holott őt az alkotó természet a férfi segítőjének rendelő.

S közben egymás hegyin-hátán rohannak előre a legesodátosabb találmányok és fölfedezések: a köfalat átvilágító Röntgen-sugár, a villamos távlatás, a szurok-érből kiesiholt radium az ő kifogyhatatlan világító és melegítő energiájával, az örök mozgony és a — halhatatlanság, az Andrenin, amely új életre költi a merev holtat. Már most még csak a Marsbeliekkel értsük meg egymást — azután se biblia, se miatyánk, a magunk izlése szerint rendezzük be örökéletünket, ami nem lesz egyéb, mint a végtelenbe nyúló folytatása a jelennek minden ő édes megszokásaival.

De még itt sincsen vége a csodáknak. Mr. Lumineux — omen et nomen — a camera obscura fehér lapjára vetődött utcát minden mozgó emberestül s állatostul, a vidéket, az eget az ő csillagaival a maga színeiben s ragyogásában akarja oda rögzíteni. Rögzített is más belőle egy darabot. A maga valóságában láttam azt a szép creol leányt, aki elomolva a zölyében, szinte pihegni látszott s kebelén a rózsa megrezdült és illatozott.

Most, a midőn megváltozott birtoklási viszonyok folytán és ezzel kapcsolatban az állattenyésztés fellendítése, a gazdasági szakszerűségnek földmives iskola útján való általánosítása, a lótenyésztésnek az állami méntelep kiépítésével való biztosítása, vízrendezések és lecsapolások, kopárokna a kultura keretébe való bevonásával; a termő területek gyarapítása, mint legelő és belterjes kertművelés beállítása, gazdasági muzeum létesítése a Székely Nemzeti Muzeum új épületének az építésével kapcsolatban — s más hasonló lényeges kérdések megoldása áll előttünk sürgetően: kiváló örömmel nézünk elébe a földmívelésügyi miniszter ur látogatásának.

Mert a közvetlenségnek minden tőren hatékonyabb a gyakorlati értéke, mint a legszebben megalkotott felterjesztéseké és disszertációké, a melyek soha sem képesek akként demonstrálni a valóságot, miként erről a miniszter ur saját szemével és a helyszínen meggyőződést szerezhet.

Üdvözljük a miszép, szegény vármegyénkben Tallián Béla földmívelésügyi miniszter urat és kíséretét azért az elhatározásért, hogy körünkbe ellátogatva, ezzel oly kétségtelenül bizonyítja be szeretetét azon székely faj iránt, a mely erre érdemes voltát multjának küzdelmeivel, történetével bebizonyította.

Vajha Kézdivásárhely is üdvözölhető falai között a magas vendéget!

IRODALOM.

A „Budapesti Ujságírók Egyesülete” segélyalapja javára egy Almanach ad ki, melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló műmellékek lesznek a műben. Az Almanach igazán szemet és lelket gyönyörködtető nagy albumalakú dísmű lesz. Ára 5 forint. — Megrendelések a „Budapesti Ujságírók Egyesülete Almanachja” kiadóhivatalához küldendők, Budapest, VII., Károly-körút 9. Mutatoul közöljük mai tárcánkban Porzó (dr. Ágai Adolf) cikkét, melyet az Almanach számára írt.

NAPI HIREK.

— **Személyi hir.** Gróf Majláth Gusztáv Károly püspök hétfőn Sepsiszentgyörgyön látogatást tett vármegyénk főispánjánál Id. Haller János grófnál.

— **Áthelyezés.** A m. kir. pénzügyminiszter kézdívisárhelyi Baló Endre adótisztet hasonló minőségben áthelyezte a dicsőszentmártoni kir. adóhivatalhoz.

— **Papválasztás Kézdivásárhelyen.** Mult hétfőn a kézdívisárhelyi ev. ref. egyházközség életében nevezetes esemény történt. Ekkor töltötték be a Székely János nyugalomba helyezésével megüresedett II-ik rendes papi állást. A választás 9 órakor, isteni tisztelet után, vette kezdetét, Kiss József dalnoki lelkész és Kovács Károly ügyvéd, főgondnok vezetése alatt. A hívek nagy számban, köztük nők is igen sokan jöttek el érvényesíteni szavazataikat, erre azonban nem került sor, mivel az összes választók általános egyetelmiséggel egy jelölt személye körül csoportosulnak már hónapok óta s ez, a város szülötte: Czirmai Zoltán, volt püspöki titkár, jelenleg kozárvári lelkész, kit valóban példátlan egyhangúsággal s lelkesedéssel választottak meg, illetőleg kiáltottak ki az üresedésben levő rendes papi állásra. Az új pap pár év előtt mint segédlelkész már működött Kézdivásárhelyen s már akkor egészen meghódította az egyházközség hibeit jeles képességeivel s azért megválasztása minden körben általános megelégedéssel találkozott. A szerencsés választáshoz úgy a hírközségnek, mint az új papnak szívesen gratulálunk.

— **Eljegyzés.** Köllő Amáliát Köllő János gyergyóditrói birtokos és felesége Puskás Amália bájos szép leányát, okl. tanítónőt eljegyezte Kőszeghy László mérnök Csikszerebából. Szívvel gratulálunk.

— **Tíz éves találkozó.** A sepsiszentgyörgyi ev. ref. Székely-Mikó kollegiumnak az 1893—1894-ik iskolai évben érettségi vizsgálatot tett növendékei közül heten gyűltek össze 1904. június 27-ik napján a kollegium egyik osztálytermében 10 éves találkozóra, hogy beváltsák az 1894-ik évben tett és kötelezvénybe foglalt írásbeli ígértüket. Megjelentek a találkozó: Dr. Hínléder Jenő ügyvéd kovászna, Dr. Csia József ügyvéd, Dr. Gyöngyössi István jogtudor, kir. aljegyző Kézdivásárhely, Volloncs Miklós ev. ref. lelkész Maksa, Szakács Ferenc ev. ref. lelkész Désakna, Beke Árpád adótiszt Sepsiszentgyörgy, Nagy Kálmán vámtiszt Pozsony. Távoimaradásukat kimentették Pünköszt János vasuti mérnök Piski, Szilágyi Gyula vámtiszt Fiume és Wertheim Mór pénzügyi fogalmazó Beszterce. A megjelenteket Péter Mózes igazgató fogadta a Collegium VIII. osztályu tantermében, hol Volloncs Miklós ev. ref. lelkész megható imája után, melyben áldását kérte Istentől a tanári testületre, osztálytársaira, Péter Mózes collegiumi igazgató meleg szavakkal üdvözölte a maga és a tanári kar nevében a collegium volt növendékeit, mire dr. Gyöngyössi István mondott a tanári karnak köszönetet, kiemelve beszédében azokat az érdemeket, melyeket a tanári kar odaadó munkássága, kitartó buzgalma útján szerzett s a melyekkel a volt tanítványok örök háláját vitta ki. Ezután a volt osztálytársak egyik elhalt társuk Pál Károly emlékének megörökítésére 400 koronás alapítványt tettek, a melynek kamatait egy, a collegium VII-ik osztályában a magyar nyelv és irodalomban legkitünőbb tanuló fogja élvezni. Az osztálytársak este 8 órakor a Tankó-féle jóbirú

vendéglőben kedélyes lakomára gyűltek össze, hol a tanári kar részéről is többen megjelentek.

— **Házasság.** Kovács Terézke, Kovács János (ujuti) polgártársunk ifjú szép leánya július 18-án tartja esküvőjét Kézdivásárhelyen Teleki Vilmos ifjú iparossal.

— **Óriási zivatar** vonult végig mult vasárnap Háromszék megyén. Délután 5 óra tájban sűrű villám- és menydörgések között nagy eső szakadt le Kézdivásárhely és Sepsiszentgyörgy városokon s környékén, valóságos áldásként a nagy szárazságtól pusztuló félben levő növényzetre. A villám két helyen gyújtott is. Oroszfaluban Kovács József földmives, Szotyorban Nagy János miniszteri tanácsos gazdasági esüireibe ütött a villám s mind két esőr porig égett.

— **Nyári mulatság.** A kézdívisárhelyi „Iparos Ifjusági Egyesület” saját pénzűtára javára, 1904. évi július hó 17-én, az „Unió”-kert összes helyiségében zártkörű nyári táncmulatságot rendez Jelszó: egyszerűség, jó kedv és tele kosár! A mulatság kedvezőtlen idő esetén is megtartatik. A kik tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, szíveskedjenek eziránt Turóczi László urhoz fordulni. Ajánljuk a közönség szíves pártfogására.

— **Elementek a színészek.** Szalkay Lajos szintársulata július 12-én (kedden) fejezte be Kézdivásárhelyen 6 hétig tartott előadásait Gabányi „Az emberevő” című színművével s innen Kovásznára utazott 1—2 héti működésre. Szalkay szintársulata a legjobb emlékeket hagyja hátra maga után; egyike a vidék legjelesebb szintársulatainak s kivált operettek- és boházatok előadására sok kiváló erővel rendelkezik. Rokonszenyünk kiséri kovásznai működését csak a mielőbbi viszontlátásra bucsuzunk a derék társulattól.

KÖZGAZDASÁG.

Egy fontos intézkedés.

Védekezés a takarmányhiány ellen című füzetben a földmívelésügyi miniszter felhívja a gazdaközönség figyelmét az ideai gyenge takarmánytermés esetleges káros következményeire s ennek megelőzése végett olyan növények közbeszurt termelését ajánlja, a melyek tarlóba vetve még ősszel vagy később vetve kora tavasszal adnak termést s így a zöldtakarmányozás kinyújtását vagy a zöldtakarmányozás korai megkezdését, valamint a téli takarmány pótlását teszik lehetővé. A füzet nagyobb számban megküldetett mindazon vármegyék gazdasági testületeinek, a melyekben a takarmány hiány jelentékenyebb. A füzetet, míg a készlet tart, ez iránti kérelemre a földmívelésügyi miniszterium kiadóhivatala is mindenkinek díjtalanul megküldi, a ki azért egyszerű levelezőlapra oda fordul.

És int már a psychographus is, aki röntgeni alapon neki szegezi az ő kérlelhetetlen esővét az én beemes fejemenek s lefénypírja belőle az én sanyaru pár gondolatomat. Lelkemnek minden gerjedéseit, féltett gyógyszerjeit kiszedi belőlem, mint kuglófból a mazsolyaszemet. Mi lesz a világból? Mikor mosolyogva s áradó örömszóval köszöntöm az én látogatómat: ő a psychographionjával azt olvassa ki az agyamból, hogy: „Vitt volna el az ördög!” Mit alkalmankodik ez a majom akkor, mikor épp méregettek magamban valamely vitás jogesetet? Bankot, vigjátékot, kölcsönt?

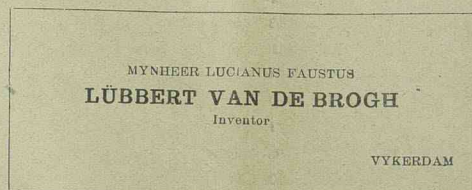
Edward Lytton Bulwer (aki a Gépek köztársasága címen írt egy igen elmés elbeszélést), Jules Verne és dr. Jákai Mór nem tudnak kitalálni olyan, jövő század csodáját, hogy azt valamely nyughatatlan ifjú technikus elme valóra váltani ne igyekezze. Problema nem lehet oly hőbortos, vakmerő, istenki-sértő, hogy az ujkor tudósa, főlényesen mosolyogva, ne készülne megoldani.

Hol van már a nyolevan nap alatt megkerülhető föld mikor Tho. Cook és a Ta hatvan nap alatt kerítik meg azt velem. A villámmal s a napsugárral való írás és a légi repülés után: tréfa már a víz alatt akár a tenger főnekére furakodnunk; színházi estét, hangversenyt a pamlagon elnyulva, szívar mellett élveznünk; saját szavunkat hengerre göngyölitenünk, hogy a dédunoka is megértse belőle: istenben boldogult, érdemes emlékezetű dédapja milyen kules szerint káromkodott? Bassusban-e vagy

tenorban? És mindez blietrissimum ahhoz képest, hogy én nem sokára teleoptofonon fogok az én Gányó Laci pajtásommal találkozni színről-színre, hangról-hangra — pedig vagy 10,000 kilométerre esünk egymástól. Hallani és látni fogom az én Lacimat. A jó fiu! Hogy elagarázta, elkurizálta, elkártyázta, elpuskázta s elhazafiaszkodta apai örökét, messze Amerikában (Ordiban-Creek, Msschsis) egy — különlegességnek, a magyar módra savanyított kovászos-uborka-conservnek szerez most bő itellet.

Még csak a táv-izközlő van hátra, hogy a new-yorki Delmonicónak híres menüjét itthon dróton élvezzük. — És ki esodálkozna még a Kurt Lassivitz pádagogiáján, amelynek egyik avatott hirdetője 1920-ban az agyvelő lobusai szerint műveli a gyermeki elmét? És ugyanakkor tapsolunk majd annak a jeles művésznek, aki tüzzel és lendülettel fogja igazgatni a jószag egy Beethovenének „Panodor” című illatsymphoniáját.

Quo vadimus? Hová hajtjuk még bolodjában. Ebben a percben bepörög a Juczi s egy idegen urnak névjegyét hozza tálcán:

— Miféle? — kérdelem Juczit a névjegyét forgatva.

— Papfélének látszik, mert olyan paposan kinéz, — feleli a lány.

— Tán kinézer s magát jött megkérni. No boszássa be!

Juczi egy kissé megilletődve suhogott ki a szobából, ahová egy pillanattal később egy gondosan beretvált, piros arcú, köpcös uri ember lépett be. Hosszu sűrű fehér haja hátra omlott, apró kék szeme aranyfoglatu szemüvegen pislogott felém, ajkán a művelt ember nyájas mosolya.

— Kérdezni fog uram, — szól választékos angol nyelven, — miért éppen önnél kötöttem ki? Önt az én elhalt mesterem és párfogóm, a nagy Cornelius Dondor, sokat emlegette előttem, mivel hogy ismerte szándékomat: Magyarországon terjeszteni a lálmányaimat és fölfedezéseimet. Imunis talajra, szűz országra van szükségem ezek terjesztése végett, mielőtt az Edison-Röntgen-Currie-Részvény-Társaság az ő szerencsétlen inventióikkal elárasztja. Ime uram: a németalföldi orsz. statisztikai hivatal legújabb kimutatása, melynek egyik adata szerint a most lefolyt 1903-ik évben csak a telefon-intézmény magában Amsterdamban, Hágában és Utrechtben 426 örlötet szolgáltatott a különféle ideg-gyógyintézeteknek.

— Foglaljon helyet, uram. Örömmel állok szolgálatára. (E. m. a f.)

(Vége következik.)

Hirdetések.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt fogbajban szenvedő közönséget, hogy

körutamból e hó 12-én hazaérkeztem

s továbbra is rendelkezésére állok a fogbajban szenvedőknek.

Készítek mindennemű arany, kautschuk, aluminium, celloid műveleteket, — szájpádlás nélküli fogsorokat.

Eddig tanúsított jóindulatukért köszönetet nyilvánítva, vagyok

kitűnő tisztelettel:

TÓTH ANTAL,

fogművész,

a szájpádlás nélküli fogsorok speciálistája

(96. 1—3.)

Eladó ablakok és ajtók!!

Használt, de jókarban levő ablakok, ablaktokok, zsaluk, és ajtók — építés következtében **jutányos árban**

ELADÓK.

Értekezni lehet **Ifj. Jancsó Mózes** nyomdatulajdonossal Kézdivásárhelyen.

A „Székelyföld” kiadóhivatala
A székelyföld legdusabban felszerelt nyomtatvány raktára.

IFJ. JANCÓSÓ MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papír, írószőr, és könyvkereskedése

Kézdivásárhelyt a „Jancsó”-féle gyógyszerár mellett.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legujabb és legdivatosabb bálí, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindennemű alkalmi és más nyomtatványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászkozoruk szallagaira felíratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi ércbetűkkel — melyek a szallagról soha le nem hullnak — olesó áron eszközöltetnek.

*Mindennemű szükségeltető községi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * **

Butorraktáromban mindig állandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkocsikat, ablak garnisókat, hajlított és préselt ületű székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli- és étszekerényeket, ebédlő és heverő diványokat, matracokat stb., stb., melyek saját felügyeiletem alatt házamnál készülnek, rendkívüli olesó áron árusítok el.

Legszebb és legalkalmasabb névnapí és alkalmi ajándékul ajánlok arekép és levelezőlap albumokat, emlékkönyveket dus választékban, remek kivitelben.

Bőrárukban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzszények, dohány-, cigaretta-, szivar- és névjegy-tálcák. Fűsük, bajuszkefék.

Szemüvegek, cvikkerek, hegedű hurok, ólálancok, olvasók, zseb-tűkrök, zsebkések, borotvák stb., stb. nagy választékban kaphatók.

Ima- és énekkönyveket, ugy katholicusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindennemű kép-, mese- és álmoskönyvek, legujabb népdalok nagy raktáron. Mindennemű tankönyvek, tan-szerek és naptárok dus választékban.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal, miáltal azok tizszerte tartósabbakká válnak.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland-cementet ajánl olesó áron a

BRASSÓI PORTLAND-CEMENT-GYÁR

Brassóban; **Kézdivásárhelyt** kapható: K. Csiszár József utóda **Szabó Lajos urnál.**

70. 22—30.

Hirdetések olesó áron felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.